

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

การบัญชีการเงิน

Financial Accounting

รหัสวิชา : 3521103

อ. สมใจ เกาต์วง

N P R U

บทที่ 10

ระบบเงินสดย่อย

หัวข้อสำคัญ

- ➡ ความหมายของเงินสด
- ➡ สมุดเงินสด
- ➡ ความหมายของเงินสดย่อย
- ➡ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบเงินสดย่อย
- ➡ ขั้นตอนการบันทึกบัญชีเงินสดย่อย
- ➡ วิธีการบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดย่อย

ความหมายของเงินสด

เงินสด (Cash)

เงินสดในมือและเงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวัน
ธนบัตร เหรียญกษาปณ์ เช็คที่ถึงกำหนด หมายติ ดร๊าฟ หรือ
ตัวเงินที่ถึงกำหนดชำระฯ และเอกสารทางการเงิน ที่ใช้เป็น
สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้ทันทีตามที่ต้องการ

สมุดเงินสด

สมุดเงินสด

กิจการขนาดเล็ก รายการเกี่ยวกับเงินสดและเงินฝาก มีไม่มากกิจการต้องการจะบันทึกแยกต่างหากจากสมุดรายวันทั่วไป เพื่อความสะดวกในเรื่องของการควบคุม และตรวจสอบ สามารถบันทึกบัญชีใน **สมุดเงินสด 2 ช่อง** ซึ่งมีลักษณะพิเศษเป็นทั้งสมุดบัญชีขั้นต้น และสมุดรายวันขั้นปลายในเล่มเดียวกัน

ตัวอย่าง

ต่อไปนี้เป็นรายการค้าของร้านอเมริกา ที่เกิดขึ้นประจำเดือนมีนาคม 2560

มี.ค.	1	ยอดคงเหลือยกมา เงินสด 15,000 บาทและเงินฝากธนาคาร 25,000 บาท
	5	ขายสินค้าเป็นเงินสด 120,000 บาท
	9	นำเงินสดไปฝากธนาคาร 60,000 บาท
	14	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด 35,000 บาท
	21	ซื้อวัสดุสำนักงานจ่ายเป็นเช็ค 6,000 บาท
	23	ขายสินค้าเป็นเงินสด 65,000 บาท
	25	นำเงินสดฝากธนาคาร 35,000 บาท
	27	ถอนเงินสดมาใช้ในกิจการ 10,000 บาท
	31	จ่ายเงินเดือนพนักงานเป็นเช็ค 65,000 บาท

การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด 2 ช่อง

สมุดเงินสด 2 ช่อง

หน้า 1

ว.ด.ป.	รายการ	เลขที่ บัญชี	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ว.ด.ป.	รายการ	เลขที่ บัญชี	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร
2560					2560				
มี.ค. 1	ยอดยกมา	√	15,000	25,000	มี.ค. 9	เงินฝากธนาคาร	C	60,000	
.5	ขาย	401	120,000		14	ซื้อ	501	35,000	
9	เงินสด	C		60,000	21	วัสดุสำนักงาน	103		6,000
23	ขาย	401	65,000		25	เงินฝากธนาคาร	C	35,000	
.25	เงินสด	C		35,000	27	เงินสด	C		10,000
27	เงินฝากธนาคาร	C	10,000		31	เงินเดือน ยอดยกไป	502 √	13,000	19,000
			210,000	120,000				197,000	101,000
เม.ย. 1	ยอดยกมา	√	13,000	19,000					

การผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท

บัญชีวัสดุสำนักงาน

เลขที่ 103

พ.ศ. 2560		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 2560		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	เดือน	วันที่			บาท	สต
มี.ค.	31	เงินฝากธนาคาร	งส.1	6,000	-						

บัญชีขาย

เลขที่ 401

พ.ศ.2560		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ.2560		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	เดือน	วันที่			บาท	สต
						มี.ค.	5	เงินสด	งส.1	120,000	-
							23	เงินสด	งส.1	65,000	-

การผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท

บัญชีชื่อ

เลขที่ 501

พ.ศ. 2560		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 2560		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	เดือน	วันที่			บาท	สต
มี.ค.	14	เงินสด	งส.1	35,000	-						

บัญชีเงินเดือน

เลขที่ 502

พ.ศ.2560		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ.2560		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	เดือน	วันที่			บาท	สต
มี.ค.	31	เงินฝากธนาคาร	งส.1	65,000	-						

ความหมายของเงินสดย่อย

เงินสดย่อย (*Petty Cash*)

เงินสดจำนวนหนึ่งที่พนักงานได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแล เรียกว่า **ผู้รักษาเงินสดย่อย (Petty Cash Custodian)** มีหน้าที่รับผิดชอบในการจ่ายเงินจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นจำนวนไม่มาก นอกเหนือจากการจ่ายเงินตามปกติของกิจการ เช่น ค่าซ่อมแซม ค่าพาหนะ ค่าไปรษณีย์ ค่ารับรอง ค่าเครื่องเขียน

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบเงินสดย่อย

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบเงินสดย่อยแบ่งเป็น 2 ระบบ คือ

1. ระบบจำกัดวงเงิน

(Impress Cash System)

2. ระบบไม่จำกัดวงเงิน

(Unimpressed Cash System)

ขั้นตอนการบันทึกบัญชีเงินสดย่อย

1. การกำหนด
และตั้งวงเงินสดย่อย

2. การจ่ายเงินสดย่อย
ผู้รักษาเงินสดย่อย (memo)

3. การเบิกชดเชย
เงินสดย่อย

4. การเพิ่ม-ลด
วงเงินสดย่อย

5. การปรับปรุงรายการ
วันสิ้นงวด
ที่ยังมิได้เบิกชดเชย

วิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินสดย่อย

รายการค้า	การบันทึกบัญชี
1. ตั้งวงเงินสดย่อย	เดบิต เงินสดย่อย xxx เครดิต เงินฝากธนาคาร xxx
2. ผู้รักษาเงินสดย่อยจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	กิจการไม่ต้องบันทึกบัญชี ผู้รักษาเงินสดย่อยจะบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นใน สมุดเงินสดย่อย
3. เบิกชดเชยเงินสดย่อย	เดบิต ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ xxx - ค่ารับรอง - ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด - ค่าเครื่องเขียน เครดิต เงินฝากธนาคาร xxx

ตัวอย่าง

ต่อไปนี้เป็นรายการค้าของร้านมิงหล้า ที่เกิดขึ้นประจำเดือนมกราคม 2560 ได้นำระบบเงินสดย่อยมาใช้ในการควบคุมเกี่ยวกับเงินสดจ่าย กำหนดวงเงินสดย่อยไว้ 7,500 บาทต่อเดือน มีรายการเกิดขึ้นดังนี้ 2560

- ม.ค. 1 กิจการได้สั่งจ่ายเช็คจำนวน 7,500 บาทให้กับผู้รักษาเงินสดย่อย
- 3 จ่ายค่าพาหนะ 400 บาท ใบเสร็จเลขที่ 001
- 5 จ่ายค่าเครื่องเขียน 250 บาท ใบเสร็จเลขที่ 002
- 7 จ่ายค่าไปรษณีย์โทรเลข 150 บาท ใบเสร็จเลขที่ 003
- 11 จ่ายค่าพาหนะ 1,550 บาท ใบเสร็จเลขที่ 004
- 13 รับคืนสินค้า 1,500 บาท ใบกำกับสินค้าเลขที่ 005
- 17 จ่ายค่าไปรษณีย์โทรเลข 150 บาท ใบเสร็จเลขที่ 006
- 20 จ่ายค่าโฆษณา 2,500 บาท ใบเสร็จเลขที่ 007
- 25 จ่ายค่าไปรษณีย์โทรเลข 165 บาท ใบเสร็จเลขที่ 008
- 28 จ่ายค่าเครื่องเขียน 300 บาท ใบเสร็จเลขที่ 009
- 31 ผู้รักษาเงินสดย่อยได้นำใบเสร็จ ใบกำกับสินค้า และหลักฐานที่ได้จากการจ่ายเงินจากเงินสดย่อยมาเบิกชดเชยกับกิจการ

การบันทึกบัญชีในสมุดรายวัน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	บาท	สต
ม.ค.	1	เงินสดย่อย		7,500	-		
		เงินฝากธนาคาร				7,500	-
		ตั้งวงเงินสดย่อย					

การบันทึกรายการในสมุดเงินสดย่อย

สมุดเงินสดย่อย

หน้า 1

วันที่	รายการ	เลขที่ใบสำคัญจ่าย	รวมรายรับ	รายการจ่าย				บัญชีอื่น ๆ		
				รวมรายจ่าย	ค่าเครื่องเขียน	ค่าไปรษณีย์	ค่าพาหนะ	ชื่อบัญชี	เลขที่บัญชี	จำนวนเงิน
2560										
ม.ค.1	รับเงินสดย่อย		7,500							
3	ค่าพาหนะ	001		400			400			
5	ค่าเครื่องเขียน	002		250	250					
7	ค่าไปรษณีย์	003		150		150				
11	ค่าพาหนะ	004		1,550			1,550			
13	ค่าใช้จ่ายในการรับคืนสินค้า	005		1,500				ค่าใช้จ่ายในการรับคืนสินค้า		1,500
17	ค่าไปรษณีย์	006		150		150				
20	ค่าโฆษณา	007		2,500				ค่าโฆษณา		2,500
25	ค่าไปรษณีย์	008		165		165				
28	ค่าเครื่องเขียน	009		300	300					
			7,500	6,965	550	465	1,950			4,000
31	ยอดยกไป	√		535						
	รวม		7,500	7,500	550	465	1,950			4,000

การบันทึกบัญชีในสมุดรายวัน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	31	ค่าเครื่องเขียน		550			
		ค่าไปรษณีย์โทรเลข		465			
		ค่าพาหนะ		1,950			
		ค่าใช้จ่ายรับคืนสินค้า		1,500			
		ค่าโฆษณา		2,500			
		เงินฝากธนาคาร				6,950	-
		เบิกชดเชยเงินสดย่อย					

กรณี มีค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ได้เบิกชดเชย

2 รายการ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2560

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	ค่าสาธารณูปโภค		900	-		
		ค่าพาหนะ		560	-		
		เงินสดย่อย					1,460
		เงินสดย่อยที่ยังค้างเบิก					

ต้นปีถัดไปนำค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ได้เบิก

มาเบิก ณ วันที่ 1 ม.ค. 2561

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	1	เงินสดย่อย ค่าสาธารณูปโภค ค่าพาหนะ ปรับปรุงค่าใช้จ่าย เงินสดย่อยที่ยังค้างเบิก		1,460	-	900 560	- -

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

